

SECURITATEA ȘI EFICIENȚA ENERGETICĂ

Sectorul energetic reprezintă o componentă de bază, determinantă, în dezvoltarea social-economică a oricărei țări. Strategia de restructurare și dezvoltare a ramurii energiei electrice și termice se bazează pe multiple studii elaborate atât de institute de specialitate cât și de firme de consultanță străine experiența și strategiile de dezvoltare ale unor țări cu sisteme energetice avansate, prezentate de diferite organizații internaționale (Congresul Mondial al Energiei, Comisia Economică O.N.U. pentru Europa, Agenția Internațională pentru Energie, Agenția Internațională pentru Energie Atomică, UNIPEDA) și cunoscute prin cooperare directă cu societăți de electricitate din alte țări (Franța, Italia, Olanda, Germania, Statele Unite).

Strategia are în vedere necesitatea unui consum rațional de energie și utilizarea diferitelor resurse de energie primară, în funcție de cele existente pe piața internă și de posibilitățile de asigurare de pe cea externă.

Strategia cuprinde un pachet de programe elaborate conform principiului planificării integrate a resurselor, care ține seama de necesitatea satisfacerii cererii pieței și de realizarea, în orice moment, a echilibrului consum-producție de energie electrică cu asigurarea protecției mediului natural și intereselor vitale importante ale omului începând cu impactul negativ posibil al activității energetice, altfel spus cu asigurarea unei securități energetice.

Sectorul energetic este un domeniu de importanță vitală pentru dezvoltarea economică și socială și pentru îmbunătățirea calității vieții populației. Asigurarea alimentării cu energie în volum suficient și accesul larg la serviciile energetice este o exigență de bază în numeroase țări.

Obiectivul strategic general al ramurii energiei electrice și termice este satisfacerea imediată și pe termen lung a cererii de energie electrică și termică, la un preț cât mai scăzut, în condiții de calitate și siguranță, cu limitarea impactului instalațiilor energetice asupra mediului. Principalele obiective sunt:

- asigurarea necesarului de energie pentru activități social-economice, care să facă posibilă stabilizarea și relansarea activităților economico-productive eficiente
- folosirea cu prioritate a resurselor interne de energie primară (cărbune, potențial hidroenergetic, combustibil nuclear)
- reducerea costurilor prin optimizarea producției și transportului de energie electrică, îmbunătățirea performanțelor tehnice, reducerea consumurilor specifice și a consumurilor proprii, creșterea productivității și îmbunătățirea managementului
- tarifarea corespunzătoare a energiei electrice și termice, astfel încât să fie stimulată utilizarea eficientă a energiei, să asigure acoperirea costurilor și să genereze surse de finanțare pentru reabilitări și dezvoltări de noi capacități
- promovarea concurenței în domeniul producerii energiei electrice și termice, prin încurajarea apariției producătorilor independenți, în special prin investiții cu capital străin

Centrul pentru Dezvoltarea Creativității Studenților în Energetică

- reducerea impactului asupra mediului și alinierea la standardele și normele tehnice de protecție a mediului, având în vedere condițiile impuse de asociere la Uniunea Europeană
- promovarea exportului de energie electrică în condiții de eficiență economică
- realizarea unui cadru legislativ adecvat economiei de piață, care să încurajeze investițiile și să asigure premisele unei activități corespunzătoare, în condițiile aderării la Uniunea Europeană și la prevederile Tratatului Cartei Energiei
- realizarea unei structuri organizatorice adecvate, bazate pe centre de cost și profit, rezultată ca optimă pe baza studiilor ce se efectuează în prezent, inclusiv cu firme străine de consultanță.

Utilizarea pe scară largă a energiei reprezintă o problemă acută pentru mediul înconjurător, sănătatea populației și a organismelor vii în general. În urma arderii combustibilului se degajă în atmosfera cantități mari de gaze și alte substanțe nocive, care poluează aerul la nivel local, național și regional, contribuind de asemenea la poluarea ecosistemelor. Unele substanțe, considerate gaze de seră, crează condiții care contribuie la schimbarea climei, alte substanțe poluante sunt transportate cu aerul atmosferic pe distanțe lungi, producând prejudiciu sănătății oamenilor, resurselor funciare, acvatice și silvice.

Programul de protecție a mediului înconjurător are în vedere că România, în perioada 1990-1995, a aderat la o serie de convenții internaționale și anume:

- prevenirea poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi (1991)
- protecția stratului de ozon (1993)
- schimbările climatice (1994)
- protecția cursurilor de apă transfrontiere și, respectiv, utilizarea durabilă a fluviului Dunarea (1995).

A fost promovată o nouă lege a protecției mediului (nr. 137/1995), care este aliniată la reglementările internaționale similare. Prin programele de reabilitare și investiții propuse, se vor realiza lucrări de reducere a poluării la nivelul normelor naționale, urmând ca pentru alinierea obiectivelor energetice la normele Uniunii Europene să fie realizate investiții suplimentare, care să asigure încadrarea în norme a dozelor de radiații și emisii.

Combaterea emisiilor în atmosferă depinde de eficacitatea producerii, transportării, furnizării și utilizării energiei, de crearea sistemelor energetice ecologic inofensive. În Declarația de la Sofia, aprobată de Conferința Miniștrilor "Mediul înconjurător pentru Europa" în 1995, în mod deosebit a fost accentuată necesitatea promovării politicii privind utilizarea efectivă a energiei ca o verigă care îmbină problemele ecologice cu cele energetice. În concordanță cu această declarație, guvernele au aprobat măsuri pentru a atinge în 2010 un nivel mai înalt privind eficacitatea energetică.

Ideile cu privire la eficacitatea și economisirea energiei, considerate ca pârghii importante în domeniul protecției mediului, de asemenea și alte direcții de combatere a poluării de la obiectivele energetice, sunt reflectate într-un șir de tratate internaționale și declarații. Acordul pentru Carta Energetică și Protocolul privind eficiența energetică și aspectele ecologice, Protocolul de la Kyoto și Convenția CEE ONU asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi cu Protocoalele anexate, impun țărilor care le-au ratificat să-și asume obligații

legislative, inclusiv promovarea politicii privind eficacitatea și conservarea energiei.

Carta Energetică Europeană a fost elaborată ca declarație politică în scopul stimulării colaborării între Est și Vest în domeniul energiei și reprezintă este document multilateral juridic obligatoriu, dedicat colaborării interguvernamentale în sectorul energetic. Principiile acesteia se referă la colaborarea țărilor în domeniile transportării și comercializării energiei, investițiilor, eficacității energeticii și soluționarea litigiilor. Acest document contribuie la aplicarea standardelor internaționale recunoscute privind dezvoltarea durabilă și practica privind evaluarea impactului asupra mediului înconjurător. Conform acestui acord eficacitatea energetică se consideră o pârghie importantă pentru atingerea scopurilor propuse, prin:

- colaborare în cadrul realizării unei dezvoltări durabile și respectarea normelor ecologice internaționale
- ridicarea nivelului de informare a populației privind consecințele producerii energiei
- schimb de informații științifice și cercetări privind tehnologiile, practica și procedeele care reduc impactul negativ asupra mediului și contribuie la eficacitatea energetică
- schimb de informații privind metodele și tehnologiile ecologice fundamentate și economic eficiente în politica energetică

Scopul principal al politicii naționale în energetică îl constituie asigurarea dezvoltării social-economice a țării prin asigurarea eficientă, stabilă și inofensivă cu energie, cu cheltuieli minime, pentru producerea, transformarea, transportarea și consumul agenților termici, cu un nivel de impact asupra mediului tehnologic convenabil. Măsurile pentru promovarea acestor obiective pot fi grupate astfel:

- măsuri politice:
 - acte legislative și normative
 - instrumente economice
 - activități informative etc.
- măsuri privind reglementarea utilizării resurselor energetice:
 - conservarea energiei și eficiența energetică
 - structura resurselor energetice
- măsuri tehnologice:
 - utilizarea altor tipuri de combustibil
 - epurarea combustibilului
 - tehnologiile avansate de incinerare
 - modificarea proceselor de ardere
 - procesarea gazelor de evacuare și epurarea acestora
 - metode raționale de gospodărire (deservirea la timp, controlul eficient etc.)
- măsuri cu caracter structural:
 - dezvoltarea sistemelor de alimentare cu caldură centralizate
 - reducerea consumului de combustibil etc.

Politica în domeniul eficienței energetice și conservării energiei trebuie să asigure utilizarea eficientă a resurselor, care sunt limitate. Aceasta contribuie la creșterea eficienței economice și ecologice, a siguranței și securității alimentării

Centrul pentru Dezvoltarea Creativității Studenților în Energetică

cu energie. Promovarea politicii privind creșterea eficienței energetice și conservarea energiei în sectorul energetic poate contribui la dezvoltarea durabilă, la folosirea eficientă a resurselor. În acest scop sunt necesare:

- determinarea direcțiilor principale ale politicii în domeniul eficienței energetice din punct de vedere strategic, organizațional, economic și tehnologic
- perfecționarea programului național privind conservarea energiei pentru perioada următoare, cu includerea soluțiilor concrete argumentate pentru creșterea nivelului eficienței energetice, evidențiindu-se prioritățile naționale și prevederile tratatelor internaționale și declarațiilor, la care România este parte
- implementarea prevederilor planului de acțiuni pentru reducerea emisiilor de gaze în sectorul energetic, care se referă la eficiența energetică

Ținând cont de situația creată în domeniul protecției mediului, îmbunătățirii sănătății populației, îndeplinirii obligațiilor țării noastre în cadrul tratatelor internaționale la care este parte, trebuie să se realizeze armonizarea legislației naționale cu cea europeană.

Pentru realizarea prevederilor actelor legislative și normative naționale și tratatelor internaționale, la care România este parte, se impune continuarea cercetărilor în sectorul energetic prin aprofundarea cercetărilor științifice de evaluare a impactului activității energetice asupra mediului.

Programele de cercetare-dezvoltare în domeniul energetic sunt concentrate pe realizarea obiectivelor strategice ale ramurii, pe termen scurt și mediu, prin asistarea producătorilor, consumatorilor, a celorlalți agenți economici implicați, cu soluții, echipamente, materiale, tehnologii și proceduri performante, în vederea creșterii disponibilității, reducerii costurilor și creșterii siguranței în alimentarea cu energie electrică și termică, iar pe termen lung prin promovarea unor tehnologii "curate", neconvenționale, cu eficiență ridicată și impact redus asupra mediului ambiant.

Programul privind pregătirea ramurii energiei electrice și termice în vederea aderării României la Uniunea Europeană are ca scop principal încadrarea politicii energetice naționale în politica energetică a Uniunii Europene. Principiile avute în vedere pentru atingerea acestui scop sunt următoarele:

- dezvoltarea și restructurarea sistemului electroenergetic românesc, care să permită interconectarea sa la sistemele electroenergetice ale țărilor din Uniunea Europeană
- atingerea unor indicatori tehnici și de siguranță în funcționare, conform cerințelor Uniunii de Coordonare a Producției și Transportului Energiei Electrice (U.C.P.T.E.)
- creșterea eficienței economice și apropierea indicatorilor specifici de eficiență economică de valorile celor realizați în țările U.E.
- perfecționarea cadrului legislativ și instituțional, care să permită concertarea și cooperarea factorilor decizionali și a celorlalți participanți la elaborarea și implementarea politicii energetice
- armonizarea cadrului fiscal și comercial în scopul realizării unei piețe europene integrate a energiei
- luarea în considerare a protecției mediului înconjurător în cadrul strategiei energetice

- luarea din timp a tuturor măsurilor de securitate nucleară
- eficientizarea din punct de vedere energetic a economiei și, în primul rând, a industriei

Eficiența energetică are un impact esențial asupra competitivității economice, ameliorarea ei impunând adoptarea unui program complex, care să promoveze instrumentele economice adecvate și, totodată, sensibilizarea consumatorilor de energie pentru înțelegerea superioară a conceptului și implementarea lui voluntară.